

[Transcript] Dagens Eko / Wagners press på Natogränsen i Polen

Samel, hur pressat är NATO-landet på län av vagngruppen just nu?

Man är ju märkbart väldigt mycket mer nervösa och oroliga.

Vagnor finns ju nu geografiskt mycket, mycket närmare på länds och därmed

Nartos gräns än vad de har funnits tidigare.

Det är i kombination med flyktingströmmarna som plötsligt bara har kommit tillbaka.

Det här är Dagens Eko med Robin Olin.

Idag om vagners press på NATO-gränsen till Polen.

Den cirka 40 mil långa gränsen mellan Polen och Belarus är Nartos östra flank.

Från den Belarusiska sidan har de senaste veckorna kommit videor som påstås visa hur vagnersoldater tränar Belarusisk militär.

I en video från den Belarusiska Försvarsministeriet syns pansarfordon på leriga vägar.

Soldaterna övar i skogen, ålar sig genom blåbärseris, gömmer sig under tablar och flyg drönare.

Och på den polska sidan fyller man ju också på med soldater.

4.000 soldater kommer att ställa sig direkt vid gränsen.

I den polska Försvarsministern ska så många som 10.000 polska soldater sätta sig in.

4.000 direkt vid gränsen och 6.000 i reserve.

De remaining 6.000 kommer att stända gränsen.

När vi talar med folk som bor nere på bordet är de affärade.

Men vi har guarden på bordet och på bordet har vi inga concerns om den vagnersoldaterna.

Om vi ska börja med hur de här spänningarna byggts upp där kring den polsk-Belarusiska gränsen.

Vad är det egentligen som hänt?

Det finns egentligen två startpunkter här.

Dels en linje som går tillbaka till 2021 och den kris som utspelade sig.

När 10.000-tals med gräntror från främst mellan östern delvis uppmanade så delvis tvingades över gränsen och in i polen av Belarusiska myndigheter.

Någonting som redan då tolkades i polen som en rysk-Belarusisk hybridattack för att skapa kaos i polen och hela EU.

Och som då ledde till att polen byggde den här uppmärksammade robusta stålmuren

som man har byggt längs hela den här 40 mil långa gränsen

och installerat ett avancerat övervakningssystem.

Den andra linjen kan man säga började i juni i år

efter vagngruppens kortlivade mars mot Moskva.

Vi är i staden. 7.30 min.

Det här videon visar att det är en avskrivning av polen.

Det är facka soldater, tankar och områden.

Man ser på bilderna hur militärfordon har ställt upp sig utanför ett kreml,

alltså den ryska maktens absoluta centrum.

Det sätts upp checkpoints runt om i Moskva och utanför Moskva på motorvägarna söderut.

En dramatik som slutade med att vagngruppens styrkor

genom överenskommelse mellan Ryssland och Belarus

flyttade från Ukraina och Ryssland till Belarus

och slog sig ner där istället.

Och därmed kom betydligt närmare polen.

Nu satsar det att regeringen av vagngruppen

har börjat träna sina trus.

De är de educerade människor.

De vet de här städerna.

De har också varit i combatt.

Och det är undantigt de sista erfarenheter för Belarus.

Vad är det de gör där soldaterna och vagnergruppen?

Hur nära är de egentligen på den?

Tittar man på det som faktiskt har hänt så här långt

så verkar de här vagnostyrkorna faktiskt vara rätt nära gränsen.

I slutet av juli så drog Belarus igång en militärovning med stridsvagnar och drönare bara några få kilometer från den polska gränsen nära Brecht i Belarus.

En övning som man genomför då tillsammans med vagnors soldater.

Men enligt polens premjärminister Matijusz Modawiecki

så finns det vagnors soldater också nära polens gräns längre norrut vid suvalki korridoren.

Den här smala landremsan mellan Belarus och ryska Kaleningrad som förbinder natoländerna i Baltikum med natoländerna längre söderut i Europa.

Ja, det är där man brukar prata om.

Det är en svag punkt för NATO helt enkelt.

Precis så. Där finns det också vagnors soldater nära den gränsen.

Och ledaren för vagningsgruppen, Prigorsin, är han också där då?

Det finns inte något bekräftat om att han själv har varit i Belarus.

Men ungefär i samma veva så dyker det upp en ganska otydlig overifierad så ska vi också säga video på sociala medier.

Inspelat på natten, lite suddig bild.

Man ser bara silueter av människor.

Och som man tror är en annan höjdare inom vagnen som säger någonting i stil.

Tack för allt i arbetet ni har gjort.

På grund av er så har namnet vagn och dumdvartör i hela världen och så blir det väldigt mycket djubel och applåder.

Och sen lägger han då till.

Det här är inte slutet, det är bara början

på det största arbetet i världen

som kommer att utföras mycket snart.

Welcome to hell!

Nu är det! Welcome to hell!

Och sen hör man då någonting

som förmodas vara pregråschens vagn och ledare och säger tack ska ni ha.

Det här är en overifierad video men det är klart att det spår ju också på den här typen

av spekulationer eller oro kring
vad har de nu i kikaren
när de har flyttat sig så pass mycket närmare nators gräns?
Sen i början av augusti en tid i morgon
så korsade två belarussiska militärelekostrar gränsen
till pålen och flög flera kilometer
innan de vänder och flög tillbaka.
Någoting som började som vittnesuppgifter
och som den polska fusasmakten förnekade
men som man sedan bekräftade och som ytterligare
naturligtvis har räckt spänningarna
längs den här gränsen.
Residents i Polisstagen av Belovej
och nere i den belarussiska bordet
har reporterat incidents av bordet
av två belarussiska militärelekostrar gränser.
Hon var återligare hos honom i morgon
i Belovej.
De flyttade över hos honom
och tog en bild av de här helikopter
som hade städer
i Belarussiska Insignia.
Och hur reagerar polen på allt det här då?
Med jämna mellanrum de senaste veckorna
efter varje sån här incident
och i takt med att allt fler migranter
har försökt korsa den här gränsen
det är ju en utveckling som har pågått här parallellt
kan man säga.
Så har ju polen då meddelat
att man ytterligare förstärker sin militärernävar
och nära den här gränsen
bland annat med attackelekostrar till exempel.
Nu finns det som du var inne på
4 000 polska soldater vid gränsen
och på sikt planerar man då
för att det ska kunna finnas upp till 10 000 soldater där.
Alltså utöver den rätt välbemannade polska gränsestyrkan
som alltid finns placerad i den här regionen.
I Polens optik så hänger ju allt det här ihop
de här militära aktiviteterna i Belaruss
och det ökade migrantrycket mot gränsen.
Tillsammans är det ju vad man då ser
som en ny nivå hybridkrigföring

mot Polen och mot hela NATO.

Men så har man då också sommaren och hösten 2021 i färskt minne som vi var inne på tidigare när det då kom 10 000 tals migranter till gränsen varje månad.

Människor som med våld trycktes mot till gränsen där de då möttes av de polska gränspolisens nästan lika våldsamma försöker att hålla dem borta och de här migranterna tvingar alltså bo där på en gräsplätt eller i en skogsdunge mitt mellan Belaruss och Polen i flera dagar ibland i flera veckor utan att få assistans med mat och vatten. Polen tyckte att de skulle gå tillbaka in i Belaruss.

Belaruss tyckte att de skulle fortsätta in i Polen och hjälpa organisationen och fick inte komma fram och hjälpa dem.

Där satt de och fångade

i en slags humanitärkatastrof naturligtvis för de individerna i det här stort politiska spelet.

Och det där är ju någonting som Polen för alltid världen inte vill vara med om igen men parallellt med de mer militära spänningarna nära eller när gränsen så har till exempel redan i år kommit lika många migranter som kom under hela året i fjol så man ser ju en markant ökning här och det ökar för varje vecka.

Och bara så jag förstår är det så då att Polen hävdar att det är orchestrerat från Belaruss eller Ryssland, att det kommer migranten nu igen.

Precis så. Man menar ju att den belarussiska gränspolisens kör ju skytteltrafik för att få dit de här migranterna.

Finns det några belegg för det där? Ryssland eller Belaruss har inte erkänt

att de ligger bakom detta.
Det finns ju tydliga indikationer
på att det skulle vara så
men det är ju just bara indikationer.
Belaruss har till exempel
det finns vittnesuppgifter om
att de erbjuder gratis flygbiljetter
för människor från Nordafrika
och Mellanöstern att komma till Belaruss.
Det finns ju också naturligtvis
märkliga omständigheter
och varför står det plötsligt
10 000 tals migranter
från Afrika
vid Polens gräns från Belaruss.
De var inte där förra månaden
och sen plötsligt försvinner.
De har inte där under ett par år
och sen kommer de tillbaka igen
och de kommer då samtidigt som
det säkert politiska läget i övrigt
också försämras i den här regionen.
Den typen av omständigheter
får ju Polen att dra den här
typen av slutsatser.
Och vagngruppen kommer då
in i också det på något sätt.
Det Polen menar då
är ett påverkansförsök
när man släpper
genom migranter till Polen.
Polska regeringen har ju
varnat för risken
att vagnsoldater förklädat
till migranter kommer in
i Polen
för att genomföra
spioneri eller sabotage
eller propagandainsatser.
Så Polen anklagar alltså
Belaruss, Ryssland,
vagngruppen
för provokationer,
både övningar

och allt man försöker
använda sig av migranter helt enkelt.
Vad svarar
på de anklagelserna då?
Ryssland menar ju
att de polska truppförflyttningarna
i sin tur är ett bevis för att det är
Polen som är aggressiva och mobilisera
militärt nära gränsen till
den Rysslands allierade Belarus.
Och man anklagar Polen
för att ha territoriella ambitioner.
Vad betyder det?
Ett lite vagt ryskt uttryck
för att man menar att
Polen på något sätt skulle ha
intressen i att attackera Belarus
till exempel.
Men det säger man ju inte rakt ut.
Men Belarus och sin sida
förnekar ju inte att det finns
vagnsoldater i landet eller att man har haft
militärövningar nära gränsen.
Men man erkänner inte att man ska ha
flygit de här helikopterarna
flera kilometer in i Polen.
Om man har heller inte tagit på sig något ansvar
att tusentals migranterna som
plötsligt finns vid deras
gräns mot Polen.
I början av augusti visar
Polsk media bilder på vagnar
klistemärken som dykt upp på gatorna
i polska städer.
Privatpersoner filmar när de river ner
om från till exempel
papperskorgar och offentliga
toaletter.
På klistemärken syns vagnarloggan
en döskalle med budskapet
Vi är här, ansluta
till oss.
Och så en QR-kod som leder till en
rekryteringssite för vagngruppen.

Och så på måndag den 14 augusti
meddelar Polens indrikesminister
att man griper två ryska
medborgare och att de är
misstänkta för att sprida
vagnerpropaganda i Polen.
Hur ska man tolka det här?
Man kan ju tolka det som att
Polens regering faktiskt
har i viss mån haft rätt
i sina farhågor.
I med att vagnergruppen flyttas
närmare Polen så ökar också
hybridkrigsföring
och påverkansoperationer
med mer fokus mot Polen.
Vad det verkar i alla fall
någon form av rekryteringskampanj
för vagner. Och som vi var inne på
tidigare, Polen menar att det finns
en risk att vagner faktiskt
underskydd av den här
migrantströmmen över gränsen
faktiskt kan röra sig över gränsen
in i Polen oöverblickbart
och genomföra den här typen
av operationen. Och lite klistermärken
det låter oskyldigt.
Polen menar att de kan ju lika gärna
genomföra sabotage eller spioneri.
Jag tror att Polen ser
just vagnersoldater
på ett annat sätt än vad man kanske ser
Belarusiska soldater.
Det finns en annan
de har ett annat rykte
kring sig. Hur dåligt!
Att vara mer välutrustade
mer välutbildade
kanske aningen rårare
aggressivare.
Om det här är sant eller inte.
Det vet inte jag. Men det är så man ser på
just vagner. Det är omgärdat

även en slags mystik
varumärket.
Samtidigt tänker jag
vagneledaren. Prigårsin har vi ju
fått lära oss också att man ska ta
med en nypa salt.
Kan allt det här vagnersnärvaro
där i Belarus, sådana här
klistermärken eller vad det nu är
också var någon form av genmanöver
som man egentligen inte
ska göra så stor sak av.
Det är ju 10 000 kronosfrågan.
Jag har vagneledaren definitivt
känd som en mästare i den grejen.
Skicklig, men kanske
aningens gränslösk politisk
storspelare.
Så vad som är upp och ner i det här
det är väldigt svårt att veta.
Hans soldater finns definitivt
i Belarus. Om de utgör något
ökat hot mot Polen, det är svårare
att veta säkert. Men en sak har han
och Belarus regering gemensamt
lyckats med. Och det är ju att få
Polen att fokusera på sin egen
säkerhet mer än man gjorde tidigare.
Ofta nämns som ett tänkpartssyfte
med allt det här.
Att det är en påverkans-
operation som vill få länder
i Europa att fokusera på sig själv
och sin egen säkerhet. Och därmed
mindre fokus och resurser
till stöd för Ukraina.
Men det är ju för tidigt
att säga om det får just den
effekten. Men helt klart
har ju Polen
fått ett ökat fokus på sin egen
säkerhetspolitik de senaste
veckorna och månaderna.
Men om vi vänder på rör, kan det finnas

inrikespolitiska skäl i Polen
och vilja trappa
upp på något sätt längs gränsen.
Att det gynnar
intressen i Polen på något sätt
och göra en stor sak
av det här. Det gör det definitivt
och det ska inte underskattas i allt
det här som vi ser nu.
Polen går till val den 15 oktober
och man har en regering som har lagt
enormt mycket politiskt fokus
på Polens säkerhet.
Som nära nog har fördubblat de
militära utgifterna bara det senaste
året och gjort historiskt stora
militära investeringar.
Och som länge har varnat för hotet
mot Ryssland, att det är verkligt.
Så den retorik som man
har nu om hybrida tacker
och att ökat hot mot Polen och de
militära insatser som man sätter in
det går ju att se ljuset
av det här, att man som regering vill
understryka hur rätt man har haft
i sina prioriteringar och vilken
tur det är att Polen styrs av ett parti
som har tagit de här frågorna på så stort
allvar. Så definitivt finns det
inrikespolitiska hänsyn
också att blanda ner i den här analysen.
En droppevalkampanj
att röra ner där helt enkelt.
Precis så.
Men du oavsett vad
hur farligt kan den här
situationen bli.
Vi har ju alltså då ett natoland på ena
sidan och så Belarus på andra.
Det är Natos gräns
där också.
Det är väldigt vanskeligt att spekulera om det.
Om Polen eller något annat natoland skulle

attakeras så måste ju NATO också reagera militärt. Men där är vi ju inte nu men det är möjligt att man redan nu baserat på de provokationer som faktiskt äger rum och har ägt rum. Har reagerat fast på andra sätt man kan mycket väl ha ökat sin övervakning eller på andra sätt försökt hålla bättre koll på vad som händer i den här regionen inne i Belarus. Om det vet vi inte av naturliga skäl så mycket detaljer men ännu så länge så finns det ingenting som tyder på att Belarus eller Wagner eller Ryssland planerar ett faktiskt militärt angrepp på Polen. Det skulle ju vara en otrolig eskalering naturligtvis. Du sommel hur ser det ut där nu på den polska sidan då när det fyller på med allt fler soldater som ska vakta den här gränsen. Den här gränsen generellt så kan man säga att det här i stort sett är Polsk landsbygd. Det är skogar och odlade åkrar och då ett landskap som domineras av den här oerhört robusta muren som Polen sedan 2021 i rekordfart har byggt längst hela den här gränsen. Stål, betong, elektronisk övervakning i världsklass. Polen har alltså kamer, jag har själv sett dem som kan se på flera kilometershåll och zooma in och identifiera bilar och personer och ansiktsdrag och allt möjligt som bevakar den här gränsen. Utöver då en bemanning på polska gränspoliser som kör fram och tillbaka

[Transcript] Dagens Eko / Wagners press på Natogränsen i Polen

här och patrollerar dygnet runt.
Nu kommer det då dessutom
en ganska tung militarisering
av den här gränsen. Dom slår väl sig
ner i militärbracka och med hemna
mellanrum och hjälper till med den här
gränsen och framförallt står
beredda om det skulle uppstå någon
ny provokation
från Belarus.

Tack så mycket Samuel.

Tack.

Programleder var Robin Olin
gäst Samuel Larsson
och producerade jorda
Marina Nilsson Malmström och Ludwig Jansson.